

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman Uzman

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Maarif Şurası toplanırken :

Anormal çocuk davası

Dr. Necati Kemal

Bakırköy Aklıye ve Asabiye hastanesi mütehasısı

İnsan, intibalarını muhitten aldığı için dikkat ve ehemmiyeti daima muhiti kalmıştır. İnsanlık, gerek ferdi ve gerekse toplu yani içtimai kendi bünye ve hüviyeti hakkında hiç bir şey bilmezken, ziraat, hendese, askerlik hatta felekiyat hakkında çok yüksek malûmat sahibi idi. Tohumları ıslah etmesini, ağaç aşılamaı, hayvan bakımını pekâlâ biliyordu. Hatta insanların hayvan hastalıkları hakkındaki fikirleri, kendi hastalıklarına aid olan bilgilerinden deha ileri, daha müsbet, daha ameli bir derecede bulunurdu.

Teşrih ve fizyoloji ilmi henüz tek bir asrı bile dolduramadı, ruhi ve tababet ve bilhassa tecrübi bisikop mütalâaları ise orta bir adam yaşındadır.

Gökleri ve denizleri ve tabiatın bir çok kudretlerini mağlûp eden, kimyada fizikte ve sayısız tabii tarih davalarında zaferler elde eden beşeriyet o büyük ışığın gölgesi içinde kendini bilhassa çocuğunu görememektedir.

Kâbil insanları — súbjektif olsun objektif olsun — bir çok sınıflara ayırırız : Müvesvis adam, kurnaz herif, iyi babacan, kalpazan deriz. Sıra çocuklara gelince, bütün çocuklar bir isim alır : Çocuk.

Hakikatte tenbellik, kurnazlık, abmaklık, iyilik ve fenalık insanlara muayyen bir yaşda arız olmaz, doğuşunda hatta ambriyon halinde bütün karakterleri mahmil bulunur. Her hangi bir çocuk kemmiyet vahdeti içinden mutlaka yarıyarıya anormal çocuklardır. Bu iddia eğer benim gibi yirmi yıldanberi anormal çocuk davası peşinde koşmuş bir adamdan sadır olmasaydı belki pek mübalâğalı görülebilirdi. Bu iddiadan mübalâğa kaydını kaldırmak için evvelâ çocuk (Norm)unun ne olduğunu bilmek lâzımdır.

Normal çocuğun hatta (Zeki çocuk) dahi demek olmadığını burada zikredersem (Norm) hakkındaki fikrimizin ve (Zekâ) hakkındaki telâkkilerimizin, bütün dimağ fakülteleri arasındaki (armoni)den ibaret olduğu meydana çıkar.

Anormal çocuk davası, sade bir umumi maarif davası değildir. Yani her çocuğa iyi kötü bir şey öğretmek gibi basit bir çerçeve içinde mütalâa edilemez. anormal çocuğun normal çocukdan tefrik edilmesi, başlıbaşına bir sürü ve pek ehemmiyetli sosyal mevzulara temas eder : Aile, muhit, veraset ve bütün bunların fevkinde içtimai Devlet teşkilâtına rehberlik edecek esasları ortaya atar.

Anormal çocuklar, başı boş ve farikasız bir tabsile tabi tutularak büyüdükçe (Anormal büyük adamlar) meydana gelir. Bu büyük çarpıklıklar toplu hayat ahengini ihlâl eden unsurlardır. Devletin bütün teşkilâtı yarı yarıya, mahkemeler, inzibati kuvvetler ve cezaî hüküm

müesseseleri tamamen bunlar için işler. Bunların memleketin moral ve affektü bünyesi üzerinde yaptıkları (fena misal) tahribatı ise müblikdir, berbattır.

Anormal çocuğu — kabataslak — şu kadro içinde müfâlâa edebiliriz :

A — Bünye anormalisi : 1) Basit surette bünyevi kusuru olan çocuklar : Kanburlar, çok uzun boylular (urtul-gean) lar, çok kısa böylular, cüceler.

2) Çocuk felci ve ansefalopatisi neticesinde meflûc, topal, çolak, sarsak, salyalı, sersem, kalanlar.

3) Faal bir halde irsi hastalıklarla (bilhassa frengi ve verem) malûl olan çocuklarla pek ehemmiyetli bir hastalık olan çocuk sarı ve spazmofil çocuklar.

4) Dahili ifrazat vazifeleri fartı ve ademi faaliyetile muttasıf ormanal delâletler gurupuna mensup çocuklar.

B — Havassı anomaliler :

1) Sağır, dilsiz çocuklar.

2) Kôr >

3) Zayıf gören >

4) Ağır işiden >

C — Tekellüm kusurları :

1) Kekemeler.

2) Zezemeler, peltek ve yayvan konuşmalar, (R) ve (L) harfini veya muayyen bazı harfleri söyleyemiyenler.

D — Entellekt anomalisi :

1) Sahifler (debiller).

2) Ahmaklar (Embesiller).

3) Fedimler (idyolar) ;

E — Affekt anomalisi :

1) Nöropat çocuklar, nevrastenikler, isterikler.

2) Psikopat çocuklar : Yalancılar, alaycılar, sebatsızlar, uydurmaciler, tahripkârlar, disiplin düşmanları, mektep kaçakları, ana baba düşmanları, ihtilâlciler, serkeşler, kıyafet düşkün-

leri, müteharrişler.

3) Müerim çocuklar. serseriler, hırsızlar.

F — Deli ve yarı deli çocuklar :

1) İpomanyak, depresiv, paranoidler.

2) Şizofrenik, ebefrenik, oligofrenikler.

3) Tenasülü dalâletle malûl çocuklar.

4) İptilâ bünyesinde olan >

Bu gün kabataslak bir muayene değil, hatta göz tahmini bir karine ile mektebe kabul edilen karmakarışık çocuklar arasında yukarıda çizdiğim çerçevenin feci muhteviyatından bir veya bir kaç çocuk bulunduğu tasavvur buyrulsun. Her biri ayrı ayrı (müessese tedavisi) ne muhtaç olan bu çocukların böyle ihtimamsız kalması, tedavisiz kalan bir hastada olduğu gibi sadece ferdi bir zarar değildir. Bunlar (Hamili maraz) hastalar gibi salim muhit içinde hastalıklarını zararsız insanlara yayan ve akıbeti bütün bir cemiyete dokunan tehlikeli unsurlardır.

Nasıl bir şehirde cerrahî, intanî, asabî, ve lâdi hastaneler bulunur ve bunların tedavi tarzı ve sahası nasıl tehalûf ederse, yine böylece normal mektepler yanında :

Psikopatlar için disiplin tedavisi müessesesi

Müerim çocuklar işlahhaneleri

Aptal ve geri çocuklar muavenet mektepleri

Deli ve yarı deli çocuk klinikleri

Tekellüm kusurları müesseseleri

Sağır, dilsizler ve körler talim ve terbiye yurtları nın vücudü medenî, içtimai, ilmi bir zaruretittir.

Memleketimizde ilk defa olarak on beş yıl evvel Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti hesabına (sağır dilsizleri) bilâhare körleri ve bir kısım geri çocukları ihtiva eden (sağır dilsizler ve körler müessesesi) ni kurduğum zaman idealim, bütün anormal çocuklar için hiç olmazsa millî nümüne müessesesi halinde tam teşkilâtli bir enstitüsyon vücude getirmekdi. Ne yazık ki bu kadarcıkla kaldı ve yegâne kaldı.

Bugün bir taraftan kimsesiz ve serseri şehir çocukları müessesesinin ıslahı, diğer taraftan hususî olarak almakta bulunduğum (geri çocuklar talim ve terbiye dershanesi) ile meşgul bulunurken bu kadar önemli bir davada resmi bir hareket ve faaliyetim görülmemesi beni müteessir ediyor.

Anormal çocukların ayıklanması, memleketimize bir çok müesseseler kazandıracaktır. Evvelâ normal psikopedagojiya ancak anormal-lerin mütalâası yolu ile intikal edilebileceğini anlamış olacağız.

Bizim terbiyeciler (ya nazari terbiye, ya ampirik terbiye) sistemile yetişiyor. İlmî ve tecrübî terbiyecî, ancak anormal terbiye enstitüsünden yetişebilir ve mutlaka (Doktor) a yakın bir tabii görmekle yetişebilir.

Sonra, bu anormal müesseselerde bir muallim mektebi sınıfı bulunacaktır ki bu suretle normal muallim mektebinden çıkan namzedler bu sınıflarda bir kaç sene staj görerek hem normal, hem anormal psikopedakoloji ve tedris usulleri üzerine esaslı bilgi ve görgü kazanmış olacaklardır.

Anormal çocukdan ayıklanmamış bir mektep ve terbiye sistemini istediğimiz kadar ıslah edelim, alacağımız netice daima noksan kalacaktır.

Bütün aletleri isteri, bütün vesaiti mükemmel fakat havası pis bir salonda yapılan ameliyattan ne beklenirse, hocası, binası, programı fevkalâde fakat muhteviyatı karmakarışık ruh ve bünye anormalisi ile malûl bir mektepten de bu menfi randımanı beklemelidir.

Sadece bir i k m a l s a l g ı n ı , — belki iki tenbel psikopatoloji idi — on beş yıldır kültür tarlası üstünde bir çekirge afeti gibi memleket irfanını kılığa ugratmaya, istikbalini de düşündürecek kadar kararmaya sebep olur.

Ayin akisleri

M. O. Uzman

— Bakırköy Emrazı Akliye ve Asabiye hastanesinde yeni bir pavyonun reemî küşadı yapılmıştır. Sıhhat Vekâleti namına içtimai İşler Reisi *Dr. Ekrem Tok* pavyonu açmıştır. Sıhhat Müdürü, Müfettişleri, hastane ser tabibleri, bir çok hekim arkadaşlar merasimde hazır bulunmuştur. Otuz numaralı pavyon denilen bu yeni bina marmaraya nazırdır. Yüz elli kadar hasta istiafına müsaittir. Üst katı vücut hastalıklarının tedavisine, alt katı insulin, kardiyazol ve malarya tedavilerine hasrolunmuştur.

— Bakırköy hastanesinde *Dr. Emîr* mütehasıs tayin edilmiştir. *Emîr*'den münhal muayene komisyonu mütehasıslığına Afganistan Tıp Fakültesi Emrazı Akliye ve Asabiye profesörü *Nevzad Eşref* seçilmiştir. Bakırköy mütehasıslarından *Kemal Osman* terfian İzmir memleket hastanesine, İzmir mütehasısı *İsmail Ziya* Erzurum hastanesi Asabiye ve Akliye mütehasısı olmuştur.

— Tıp Fakültesi imtihanları bitmiştir. Doktor çıkacak talebenin imtihanlarda kazandıkları derece şu tarzdadır :

İmtihana giren 345 talebenin iç hastalıklarından aldıkları ; 65 pek iyi, 109 iyi, 91 orta, 65 geçmez, 15 girmeyen cerrahiden ; 100 pek iyi, 108 iyi, 76 orta, 57 geçmez, 4 girmeyen, kadın hastalıklarından ; 193 pek iyi, 52 iyi, 75 orta, 10 geçmez, 5 girmeyen Göz hastalıklarından ; 110 pek iyi, 145 iyi, 72 orta, 13 geçmez, 8 girmeyen.... Adli tıbdan 130 pek iyi, 127 iyi, 84 orta, 4 girmeyen.... Akıl hastalıklarından ; 207 pek iyi, 97 iyi, 36 orta, 5 geçmez Cilt hastalıklarından ; 153 pek iyi ; 92 iyi, 49 orta, 38 geçmez, 15 girmemiş Çocuk hastalıklarından ; 90 pek iyi, 134 iyi, 68 orta 45 geçmez, 8 girmemiştir.

Hüseyin Hamid

Dişçi Fakültesi profesörlerinden *Hüseyin Hamid* genç yaşda hayata gözlerini kapamıştır. *Hamid* beş sene evvel kuvvetli bir sekte darbesiyle meflûc kalmıştı. O güne kadar hayetin güler yüzüne alışmış *Hamid* e bu darbe pek feci geldi. Aylarca, yıllarca tedavi edildi, felci geçmedi. Meflûc olarak görünmekden sıkıldığı için evinde kendi kendini hapsetti. Lâkin hayatta neye alışılmaz. Bir müddet sonra her kese görünmeğe katlandı, daha sonra da o halile Fakültede vazifesi başına geldi. Memleketin en iyi dışçilerinden, pek iyi yaşamaya alışmışken *Hamid*'in muayenehanesini kapaması tabii maddiyetini ve maneviyetini daha çok sarsdı. Ancak meleküssiyane gibi etrafında kibar bir sükne do-laşan muhterem zevcesinin şefkati sinirlerindeki hırçınlığı teskin edebiliyordu. Bir gün *Hamid* ailesi yeni bir facia karşısında kaldı: Kalpde bir enfarktüs... Bu önüne geçilmez felâket zavallı *Hamid*'i bitirdi, nefes alamamak, çarpıntı, yatağında aylarca yatmak...

Meslekdaşları tarafından değil, en büyük hekimlerimizce de sevilmiş, takdir edilmiş, zeki, mulûmatlı, san'atkâr, centilmen bir zattı Vefatı memleket için büyük bir ziyadır.

Kongreler ve Cemiyetler

Türk Ginekoloji Kurumu

13. 4. 1939 celsesi

Reis: Dr. Orhan Tahsin

Hadi İhsan Gediz. — Gebelik böbreği, *Eclampsie* ve *Eclampsie*'ye dair müşahedeler. (Bu tebliğ makale şeklinde Türk Ginekoloji Arşivinin Şubat 1939 nüshasında neşrolundu).

Münakaşa:

Orhan Tahsin. — Ben müdahale taraftarı değilim. Larj senye ve Stroganof tedavisi yapılırsa müdahaleye lüzum kalmaz. Cerrahi tedavi veya velâdi müdahale, istitbab varsa, caiz olabilir. Her vak'da müdahale doğru olsaydı, doğumdan sonra *Eclampsie* ol-maması lâzım gelirdi.

Vaki tedaviye gelince: *Eclampsie* ve *Eclampsie*'e mani olunamıyor: Her türlü ih-

tiyatı tedbirlere rağmen, havaleyi nefasiye zu-hur ediyor.

Ahmed Asım Onur. — Amsterdamda toplanan son Enternasional Ginekoloji Kongresinde hakim olan fikir, gerek mahfazakâr ve gerekse aktif tedavi ile aynı derecede netice elde edildiği merkezinde idi. Ben şahsen operatif tedavi taraftarıyım, ve *Eclampsie* tedavisinde Seitz'in aktif tedavi usulünden daima iyi neticeler aldım.

Kenan Tevfik Sezenel. — *Eclampsie* tedavisinde ben pek eskidenberi müdahale taraftarıyım. Halen de öyle düşünüyör ve harekek ediyorum. Muhafazakâr tedavi ile iyi olacak hafif vak'alar mevcut olabilir. Lâkin hafif ve ağır vak'aları başlangıçta ayır-mak mümkün değildir. Basit gibi görünen bir *intoxication*, birdenbire pek ağır bir tablo ya-pabilir. Bu sebepten her vak'da mutlaka mü-

MEDOBIS - Chinoin

Heptadiencarbonate de bismuthun sabit yağlı mahlülüdür.

$\frac{1}{2}$ cc. lık bir ampul optima dozu teşkil eden 4 $\frac{1}{2}$ cttg. madeni bismutu ihtiva eder.

Enjeksiyonlar tamamen vecasızdır,

Müessir amil kolay imtisas eder

Kat'i dozaı kabildir,

Mevzii hiç bir aksülamel yoktur,

Tesemmüm ihtimali yoktur,

İstimallı kolay ve temizdir.

Azami tesiri

Tam bir tedavi için ya sırf Medobisden 20—24 enjeksiyon veya
Muhtelit tedavi için 16—20 enjeksiyon yapılır.

10 ve 100 ampulluk kutular

50 dozluk 25 cc lik şişeler.

Edebiyat ve nümune için P. K. 651 — İstanbul.

NÖROKALMİN

**Bromlu, valeryanlı, castoreumlu,
passiflorlu, craetacuslu mükemmel
bir müstahzardır. Alımı kolay, tesiri
fazla bir ilâctir.**

Günde 2 — 6 kahve kaşığı

Sinir hastalıklarında, baş ağrılarında, baş dönmelerinde,
çarpıntıda kullanılır.

DRAGÉES

HUILE de FOIE de MORUE

GRANULÉS

SOLIDIFIÉE et SELS de CALCIUM

CALCOLEOL

RACHITISME
DEMINÉRALISATION
SCROFULOSE

DRAJE ve GRANULE
Bozulmaz ve Kokusuz
Lezeli Hoşdır

TROUBLES DE
CROISSANCE
AVITAMINOSES

Laboratoire des Produits SCIENTIA 21, rue Chaptal, Paris 9^e

BILEYL

traitement des

STASES BILIAIRES

YEMEKLERDEN SONRA 3 - 4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES

7, Rue Biscornet, PARIS (XIIe)

OPOTHÉRAPIE

COMPRIMÉS
ENDOCRISINES

CACHETS
ENDOCRISINES

AMPOULES
ENDOCRISINES

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES
7, Rue Biscornet - PARIS (XIIe)

BIOLACTYL

FERMENT LACTIQUE

traitement de la

PUTREFACTION INTESTINALE

YEMEKLERDEN EVVEL 3 - 4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES, 7, Rue Biscornet, PARIS (XIIe)

SEFALİN

K A Ş E

Tanınmış fabrikaların en kuvvetli ve tecrübe edilmiş sancı ve ağrı geçiren ilâçlarının birleştirilmesi ile yapılmıştır.

Sinir baş ağrıları, Sinir romatizmasında husule gelen derin ve sathi ağrılar, Soğuk algınlığı, Dimağ yorgunluğunda husule gelen ağrılarda kullanılır. Öğle ve akşam yemekleri esnasında birer güllaç.

12 Adetlik madeni kutularda.

Türkiye için umum satış merkezi ve nümune tevzi yeri : E. NES'ET Laboratuvarı — Ankara cad. No. 88 İstanbul.

ANALGINE

Eyi düşünölmüş, senelerce hastalar üzerinde tatbik edilmiş, ve en iyi fabrikaların iptidai ilâçlarile ve son derece dikkatla yapılmış bir baş ağrısı ilâcıdır yarım baş ağrısı, ense ve küçük kafa ağrısı alına ve göze musallat olan ağrılar, yüz ve diş ağrıları ANALGINE le muvaffakiyetle tedavi olunur. Omuz, sırt ve kuyruk sokumu ağrılarında ve siyatikte de çok tesirlidir. Aybaşı ağrılarını derhal keser.

Kolay alınmak için tablet ve kaşeleri yapılmıştır.

Günde üç dört tablet veya kaşe kullanılır.

Her eczahanede vardır.

VALOVOSAN - Chinoin

Folliculin + over hülâsası + Brome - isovalerylurée.

Overlerin marazi tagayyürleriyle alâkadar bilumum teşevvüş-lerin arazi ve etiolojik tedavisi.

Folliculine ve over hülâsası bir taraftan telafii bir tesir (Médication substitutive) icra ederken, diğér taraftan Brome - isovalerylurée sür'atle subjektif bir selah husule getirerek asabı tenbih arazını izale eder.

Fiziolojik ve şirurjikal menopoz teşevvüşleri ; ovaryen nevrozlar, vecalı dismenoreler, bülüğ teşevvüşleri.

Günde 2—3 defa ikişer draje
40 drajelic şişe.

Edebiyat ve nümune için P. K. 651 — İstanbul.

ALCALITHINE

Effervescent granüle

Mide, Barsak, Böbrek, Taş, Kum, Ekzema, Tesallübü
şerayin, Romatizma.

Sureti istimali : Günde 3 — 4 kahve kaşığı

Literatür ve nümuneler için : ARIF NEŞ'ET Eczanesi
Ankara caddesi No. 88 İstanbul

dabale taraftarıyım ve bu tarzı hareket ile daima kazandım.

Son söz:

Hadi İhsan Gediz. — Enternasional Ginekoloji Kongresinde tebellür eden kanaat şöyle idi:

Eclampsie takarrur etmiş ise, müdahaleci veya muhafazakâr olmak, aynı neticeyi verir. Fakat *Eclampsisme* halinde yalnız aktif tedavi yüz güldürebilir.

**

Mahmud Ata. — Bazı meslekdaşların iddiası hilâfına, *hystéro salpingographie* de mutlaka muayyen bir tazyikin lüzumundan bahsetti ve bunun için tercibem kullandığı manometreli bir cihazı gösterdi. Bu aletle elde edilen vazih neticeleri anlattı, filimler üzerinde izahat verdi.

Münakaşa:

Hadi İhsan Gediz. — Gösterilen cihaz bu hususta kullanılan aletlerin en mükâmilidir. Fakat bütün dikkat ve ihtiyath çalışmalara rağmen, bunun da kâfi gelebileceği kanaatındayım. Bu gibi muayeneleri altında Röntgen tübü bulunan hususî masalarda yapmak icabeder. Bu itibarla, bizde doğru bir *Hystéro-salpingographie* yapılamıyor. Sonra bu muayenelerde bir müddet beklemenin de lüzumlu olduğuna işaret etmek isterim. Azami tazyik altında hiç *pérmeabilité* göstermediği halde, 20 dakika sonra *pérmeable* bir hal alan nefirler vardır. Buna, aglebi ihtimal tromblardaki bir kramp sebep oluyor. Kramp geçince nefirler de açılıyor.

Ahmed Asım Onur: — Memleketimizde tekniğe dikkat etmek şartile iyi *hystéro-salpingographie* yapıldığına kaniyim ve bunun için de mevcut Röntgen cihazları ihtiyaca kâfidir. Ancak, *opaque* maddeyi rahma zerkeden aletin kanatı rakabiye iyi *adapté*

olarak ilâcin vajene akmasına mani olması, ve rahim içindeki tazyiki göstermesi için bir manometre ile mücehhez bulunması şarttır. 8 — 10 senebenbari bu şeraite riayet ederek yaptığımız *hystère - salpingographie* ler bize daima doğru ve iyi netice vermiştir, ve bu neticeler aynı hastalara tatbik ettiğimiz *laparatomie* lerde teyyüd etmiştir.

İlk muayenelerde mutad tazyikle kapalı olan nefirlerin, blâhare tazyiki çoğaltmak ve bir müddet beklemek suretile açıldığına, bir kaç vak'ada şahid olduk. Bunu, bir çok müellifler gibi, bizde geçilmiş *salpingite* neticesi kapanmış olan sayvanların, tazyik karşısında çok fazla olmanın iltisaklarının koparak açılmasına atfediyoruz. Netekim, bu iddiamızı isbat eden üç şahsi müşahedemizi, cemiyetimizin bu seneki Şubat toplantısında bildirmiş ve filimlerini de göstermiştik.

**

Mahmud Ata: — 17 yaşında, bir defa adetini gördükten sonra gebe kalan ve muannid kusmalara müptelâ olup, malûm tıbbî tedavi ile iyi edilemeyen, ve bu arada gebeliği üç aylık iken başlayarak gün geçtikçe intişar edip. nihayet bütün vücudu istilâ eden ve cildiyecilerin bütün cehdlerine rağmen bir türlü iyi olmayan bir (*empetigo emtetiform*) vak'asından bahsetti. Buna müteallik resimleri gösterdi.

Tedavi ile uğraşırken gebelik beş ay bulmuş ve cildi tezahürat da alabildiğine ilerliyerek, kadın kaşeksiye girmiş ve çarşaf içinde taşınarak kliniğe getirilmiştir. Hastaya dokunmak mümkün olmuyor, ancak yine çarşafı bir taraftan öbür tarafa döndürülebiliyordu. Bütün müşkülâta rağmen, müdahale ederek evvela laminarya, sonra kürajla rahmi tabliye ettim. müdahale ârızasız seyrederek, rahmin tahliyesini müteakip, bütün tokzikoz âlametleri ve cildi tezahürat süratle şifaya doğru gitti. Böylece cildi tezahürerinin de gebelik tokzikozuna

merbut olduğu anlaşıldı.

Şahsan muannid gebelik kuzmalarında, müdahale tarafdarıyım ve bu vak'ada müdahaleyi kuzmalar için yapmışım. Bu arada aynı sebebe bağı olduğu anlaşılan cildi afetler de zail oldu.

Münakaşa :

Orhan Tuhsin : — Bu derece münteşir bir dermatoz görmediğini ve yapılan tedavinin yerinde olduğunu söyledi.

Hadi İhsan Gediz : — Bu hastanın, bundan sonraki gebeliklerinde de bu tarzdaki cildi tezahüratın *recidive* edip etmiyeceğini öğrenmek, enteresan olurdu.

Ahmed Asım Onur : — Gebelik kuzmalarının tedavisinde, mahfazai fevkalkilye hormonu olan (*ancortax* ve *Cortine*) den, keza bir C vitamini olan (*Contane*) dan, ve (*Corpus Luteum*) müstahzarlarından iyi neticeler almakdayım; ve bunları Ankarada toplanan (İkinci Ulusal Ginekoloji Kongresi) ne rapor halinde arzetmişim. Acaba bu tedavilerden herhangi birisi bu hastaya tatbik edilmiş midir? ve ne gibi neticeler alınmıştır?

Son söz :

Mahmud Ata : — Memleketimizde ne (*Cortine*) ve ne de (*Pancortex*) bulunmadığından, mevzu bahis tedavi tatbik edilememiştir.

11, 5, 1939 celsesi

Reis : Dr. Orhan Tuhsin

Ahmed Asım Onur : — *Myome* ve *Adenomyosis externa* vak'ası takdim etti, ameliyatla istisal ettiği piyesleri gösterdi. *Adenomyosis*'in sebebi ve patojenisi hakkındaki münakaşaların el'an devam ettiğini, son bir kaç sene zarfında dünya literatüründe bu bahsa aid çok tenvir edici malûmata tesadüf edildiğini, mamafih bunların henüz meseleyi tamamiyle halletmeye muvaffak olmadıklarını bildirdi, *Adenomyosis* hakkındaki Sampson, Hal-

ben, Robert Moyer nazariyelerinden bahsederek, bunlar hakkındaki şahsi kanaatini söyledi. *Andometriozların I — Ameliyat, II — Röntgen, III — Radium* ile tedavilerini anlattı; ve vak'asına göre bunlardan hangisini tercih etmek lazımgeldiğini bildirdi (Bu tebliğ bütün tafsilâtiyle makale halinde Türk Ginekoloji Arşivinde neşrolunacaktır).

Münakaşa :

Hadi İhsan Gediz : — *Andometriozun* halen bir aktüalite olduğunu, bu mevzu etrafındaki münakaşaların bilhassa son zamanlarda canlandığını söyledikten sonra, Asım Onurun *externa adenomyosis*'in patojenisine aid bahsettiği nazariyelere bir de en yeni olarak *Phili* prinkini ilâve etmek istediğini söyledi ve müellifin *Adenomyosis* vak'alarının 4/5 inde nefirlerin hilâlinde polip teşekkülâtı bulunduğunu anlattı.

Orhan Tuhsin : — Bu mesele maalesef daha henüz tamamiye aydınlanmamıştır. Bana bu nazariyelerin hiç biri kanaat vermiyor. Râhimle alâkadar olmiyan uzak uzuvlardaki *andometrioz* bir türlü izah edilemiyor ve birbirine zid fibirler arasında herhangi bir nazariyeyi kabul edip ona tarafdar olmak mümkün olmiyor.

Son söz :

Ahmet Asım Onur : — *Adenomyosis* bahsi günün meselesidir. Bu itibarla tesadüf ettiğim vak'avi sayın heyetinize takdim edip, böyle bir münakaşa açılmasına vesile hazırladığından dolayı pek memnun oldum. Hadi Gediz'in söylediği nazariyeye ben de vakıfım ve Philipp ile Hüber'in *Zentralblatt für Gynaekologie*'deki travaylarını gördüm. Son gelen *Gynécologie et Obstétrique* mecmuasının baş makalesi de *adenomyosis* hakkındadır. Ancak Philipp'in iddiası henüz münakaşa edilip dünya otoriteleri tarafından kabul edil-

miş olmadıgından, bundan bahsetmeyi faydalı bulmamıştım.

* * *

Ahmed Asım Onur: — Ağır ve şiddetli nezifle müterafık bir *placenta praevia totalis* vak'asına aid meşimeyi gösterdi, Hasta gebeliğinin sun üç ayında muhtelif fasılalarla bir çok defalar kanayarak hakiki bir anemiye girmişti. Doğum başlayınca tekrar nezif zuhur etmiş ve o kadar şiddetli olmuştu ki, kadın hastanemize getirildiği zaman nabızı bulunmıyordu. Muayenemizde: Unk silinmiş ve iki parmak girecek kadar açılmış olup, bütün fethayı meşime kapatıyordu. Vajen alakalarla dolu idi ve her hareket, hastada yeni kanamalar tevhit ediyordu. Ceninin kalp darbelerini bulamadığımız gibi, hasta da bir kaç saatdanberi çocuğun oynamadığından bahsetti. Bu vaziyet karşısında ameliyei kayseriyei düşünmekle beraber, çocuğun ölü olduğuna nazarı itibara alarak, evvelâ vajenden müdahale etmeğe karar verdik. Meşimeyi parmakla delip kesi cenininenin içine girdik ve muhtelit taklip yapmağa teşebbüs ettik. Fakat bu teşebbüsümüz akim kalıca, vajen yolunu terkedip, karın yoluile *Césarienne basse* yaptık ve ölü çocukla meşimeyi ihraç ederek nezfin önüne geçtik. Hasta agonizan bir halde operasyon masasına yatırıldığına rağmen, ameliyat esnasında yapılan serum *cardiotonique*'ler ve diğer tıbbi ihtisamlar sayesinde kurtulmuştur; halen sıhhati mükemmeldir.

Vak'ayı takdimden maksadım :

1 — Ölü çocuklarda *Césarienne*'den evvel bir defa *version*'u tecrübe etmek.

2 — Taklip ile muvaffakiyet hasıl olma- yıncı hiç tereddüt etmeksizin *Césarienne basse* yapmak.

Burada hatıra gelen bir mesele vardır: Acaba vajinal çalıştıktan sonra, abdominal müdahale ne dereceye kadar doğrudur? Vajinal

müdahale, asepsi ve antisepsi kaidelerine titiz bir surettt riayet etmek şartıyla yapıldığı takdirde, bunun tabii müdahale için bir *contre-indicatin* teşkil etmiyeceği kanaatindeyim. Vak'amı da bu kanaatimi isbat etmiş olmak için arzettim.

Münakaşa :

Şükrü Fazıl İlkel: — Mehbili müdahaleler yapıldıktan ve ceybi meyah temzik edildikten sonra *Césarienne* tatbik edildiğine ve hastanın ahvali sıhhiyesinin iyi gittiğine göre, acaba ameliyatın kaçınıcı gününde olduğumuzu öğrenmek istiyorum.

Hadî İhsan Gediz: — Bu hastanın hekimi ben olsaydım hiç aşağıdan müdahale edip uğraşmaz, doğrudan doğruya *Césarienne* yapardım. Netekim Asım Onur'un aşağıda müdahaleyi kısa keserek, batni müdahaleye baş vurması sayesinde, ölüm takarrur etmiş gibi iken, hasta kurtulmuştur. Bu gibi vak'alarda acaba profilaksi yapamaz mı diye düşündüm ve bu husus için *Rontgen*'den istifadeyi nazarı itibara alarak bir tecrübe etüdü yaptım. Bunu Amsterdam'da ve burada neğrettim.

Ben şöyle düşünüyorum: *Intra-utérine* kontrast maddeler zerkiyle *placenta*'nın irtikâz yerini tayin etmek mümkün olmaz mı? Bunu Almanyada bulunduğum zaman tetkike başladım. Evvelâ köpeklerle kobaylarda cevfi amniyosa Tetrayodfenolftalin) zerkleri yaptım, bu zerkler tamamen zararsız geçti. Bu sayede frontal ve lateral iki radiografi ile *placenta*'nın yerini tayin etmek mümkün olacağını anladım.

Nihayet bir buçuk senedir, miadında gebelerde rahim cevfine kontrast madde zerki tecrübelerine başladım. İçine kontrast madde zerk edilen amnios boşluğu teressüm ediyor ve meşmenin irtikâz yerinde bir tesattuh görünüyordu. Tecrübeler bu kontrast maddelerin, ne anaya, ne de çocuğa zarar vermediğini göstermiştir. Tabii bu tecrübeler azdır, çoğaldıktan

sonra, son ve kat'i hükmü vermek mümkün olacaktır. Böylece *placenta praevia* vak'alarında evvelden teşhis konarak profilaksi temin edilecekine kaniim.

Orhan Tahsin: — *Placenta praevia* vak'alarında aşağıda müdahale tehlikelidir. Vakit kaybetmeden ve hastanın daha ağırlaşmasına ve muahhar *infection*'lara yol açmadan doğrudan doğruya batni müdahale en doğru ve kurtarıcı yoldur. Ancak Asım Onur'un vak'asında olduğu gibi, çok fazla kan boşaldığı vak'alarda, ağsiye veya meşimeyi delerek mayi amniyos'un kısmen akmasına yol açmak ve dahili rahim tazyiki azaltılmak suretiyle nefsin de azalmasını temin etmek ve bu arada da süratle batni müdahaleye hazırlanmak caiz olabilir.

Son söz:

Ahmed Asım Onur: — Hastanın bu gün ameliyatının beşinci günüdür; sıhhi durumu tamamiyle normal bir haldedir.

Malûm olduğu üzere batni *Césarienne* için eskiden aranan şeraiti mukteziyenin bir çoklarını artık bu gün istemiyoruz. Meselâ eskiden

Césarienne yapılacakların su kesesi yırtılmamış, hattâ mebbil muayeneleri bile yapılmamış olması şarttır. Halbuki bu gün değil mebbili muayene, bir vak'ada *poche des eaux*'nun yırtılmasından 18 saat sonra *Césarienne* yaptığım halde, hastada en ufak bir ihtilât bile olmadı. Tabii, ameliyattan evvel hararetin yüksek olmaması ve hastadan fetit bir akıntının gelmesi şarttır.

Yeni Kitaplar :

Muhtasar Frengi

Cerrahpaşa Hastanesinin eski Frengi mütehasssısı *Dr. Hâzım Pekin*'in pek faydalı bir eserini aldık. *Hâzım Pekin*'in bir çok seneler içinde bol materyel arasında yaşadığı ihtisas hayatının bu kıymetli mahsulü kütüphanemize şeref verecek kemaldir. Eser mevzuun bütün inceliklerini sade bir dille anlatmakta ve tereddüde karşı bir nokta bırakmamaktadır. Her hekime tavsiye eder ve *Hâzım Pekin*'i yürekten kutlularız.

Hayatî ve gıdaî kimya laboratuvarı

Mütehasssıs Kimyager

Muzaffer Er

Laboratuvarında yapılan tahlillerden bazıları :

Kanda : Urée, Glucose, Acide urique, Cholestrine, Calciume, Biluribine, Azote total.

Mayi dimaği şevkide : Albumine, Glucose, Urée.

Maddei gaitada : Tüfeylat, gizli kanama, yağ.

İdrarda : Tam keyfi ve kemmi tahlil, böbrek ve safra taşlarının tahlili.

Su, Yağ, Sabun, Un ve sair bilumum gıdaî tahliller..

Müdavi doktorun gösterdiği lüzum üzerine arzu edilen her türlü kimyevi tahliller yapılır.

Beyoğlu İstiklâl Caddesi Yıldız Sineması karşısında Bekâr sokak 2 numaralı Apartman
Birinci kat

Fortan

Kuvvet ve iřtiha verir

Valominal

Sinir ilâcı

Sedina

Nevrasteni, İsteri, Uykusuzluk, Teşennüç halleri, Bulanıklar, Baş dönmesi hallerinde SEDİNA iyi bir müsekkindir.

Tonisan

Zayıf ve kansız düşenler, Had hastalıklar nakahati, Çocuklarda neşvünema geriliği, Anemie, Nevrasteni ve Malar-yadan mütevellit zafiyeti umumiyelerde TONİSAN iyi bir müştehi ve mukavvidir.

Nörobromin

Nevrasteni, Devamlı uykusuzluk, Ruhî teheyüç, Sar'a, İç sıkıntısı, ve bayılmaldaki tesiri mütehassıs hekimler tarafından tecrübe ve takdir edilmiştir.